

Częstochowa, dn. 29.08.2023 r.

dr hab. inż. Anna Lemańska-Majdzik, prof. PCz
Katedra Ekonomii, Inwestycji i Nieruchomości
Wydział Zarządzania
Politechnika Częstochowska

RECENZJA

**rozprawy doktorskiej magister Bożeny Małgorzaty Czerkawskiej
pt. „Determinanty rozwoju przedsiębiorstw społecznych w Polsce”
napisanej pod kierunkiem dr hab. Renaty Lisowskiej, prof. UŁ
na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego**

1. Podstawa wykonania recenzji rozprawy doktorskiej

Przedmiotem recenzji jest rozprawa doktorska Pani mgr Bożeny Małgorzaty Czerkawskiej pt. „*Determinanty rozwoju przedsiębiorstw społecznych w Polsce*”, przygotowana pod kierunkiem dr hab. Renaty Lisowskiej, prof. UŁ. Recenzja została opracowana na potrzeby prowadzonego na Uniwersytecie Łódzkim przewodu doktorskiego o nadanie Autorce rozprawy stopnia doktora nauk o zarządzaniu i jakości.

Podstawę wykonania recenzji stanowi:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2023 roku poz. 742 ze zm. oraz § 5 ust.5-7 *Regulaminu określającego szczegółowy tryb postępowania w sprawie nadania stopnia doktora i doktora habilitowanego w Uniwersytecie Łódzkim* (uchwała nr 660 Senatu UŁ z dn. 27 stycznia 2020 roku ze zm.).
- Decyzja Komisji Uniwersytetu Łódzkiego ds. stopni naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości z dnia 10 lipca 2023 roku.

2. Ocena ważności i aktualności problematyki rozprawy doktorskiej

Przedsiębiorczość społeczna, czy przedsiębiorstwa społeczne są dość trudnym obszarem badawczym ze względu na różnorodne uwarunkowania działalności nie tylko w krajach Unii Europejskiej, ale również na różne grupy odbiorców i beneficjentów. Niemniej jednak trudna sytuacja gospodarcza, kryzysy i turbulencje otoczenia warunkują nierówności społeczne, bezrobocie, czy ubóstwo, dla których szansą może być właśnie przedsiębiorczość społeczna. Między innymi dlatego, iż definicja przedsiębiorstwa społecznego mówi, że jest to działalność gospodarcza, która wyznacza sobie cele ściśle społeczne, i która inwestuje ponownie nadwyżki zależnie od tych celów w działalność lub we wspólnotę, zamiast kierować się potrzebą osiągnięcia maksymalnego zysku na rzecz akcjonariuszy lub właścicieli. Wśród cech przedsiębiorstwa społecznego wyróżnia się pierwszeństwo celów indywidualnych i społecznych przed zyskiem, czy podejmowanie ryzyka ekonomicznego, mimo wielu ograniczeń finansowych i społecznych. Przedsiębiorstwa społeczne w Polsce to rosnąca grupa podmiotów oferująca zatrudnienie coraz większej grupie osób wykluczonych. Wsparcie tej gałęzi staje się istotnym obszarem wsparcia finansowego nie tylko w ramach funduszy Unii Europejskiej. Problematyka podjęta przez mgr Bożenę Małgorzatę Czerkowską w recenzowanej rozprawie jest bardzo ważna i aktualna, gdyż wskazuje kierunki niezbędnych zmian wpływające na rozwój ekonomii społecznej, która jest uzupełnieniem sektora prywatnego i publicznego. Ponadto, można wskazać, iż ekonomia społeczna wspomaga proces budowania społeczeństwa obywatelskiego, wspomaga spójność społeczną i demokrację uczestniczącą, wpływa na zwiększenia zatrudnienia, poprawia zarządzanie oraz warunkuje stabilny rozwój w warunkach trudnych i nieoczekiwane zmiennych.

Podjęta problematyka w rozprawie doktorskiej mieści się w obszarze nauk o zarządzaniu i jakości, jest aktualna teoriopoznawczo, jak również z perspektywy praktyki gospodarczej i zarządzania organizacjami. Ekonomia społeczna jest ważnym elementem modernizacji polityki społecznej, gdzie tradycyjne działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, rosnące koszty świadczeń socjalnych, a także problem bezrobocia sprawiają, iż rośnie potrzeba poszukiwania rozwiązań trwałych i efektywnych angażujących w ich uczestnictwo samych zainteresowanych. Zatem wnioski z badań nad przedsiębiorstwami społecznymi i rekomendacje dla zarządzania tego typu podmiotami stają się, w obecnej sytuacji gospodarczej, niezwykle ważne i potrzebne, gdyż przed przedsiębiorstwami społecznymi pojawiają się nowe perspektywy. Podjęte przez Autorkę rozprawy badania pozwalają właśnie na rekomendacje, co więcej w obszarze motywów rozpoczęcia działalności w ramach ekonomii społecznej, stymulatorów, jak i barier wewnętrznych i zewnętrznych rozwoju przedsiębiorstw społecznych oraz wzrostu poziomu ich przewagi konkurencyjnej.

3. Ocena celu pracy, hipotez badawczych i metody badawczej

Praca została poprawnie przygotowana od strony metodologicznej, na co składa się poprawnie zidentyfikowana luka badawcza (s. 6-7 i s. 172-173), w tym:

- luka teoretyczna (...) *brak holistycznego podejścia do rozwoju przedsiębiorstw społecznych w Polsce uwzględniających stymulatory i bariery, w tym klasyfikacji i katalogu czynników zewnętrznych oraz wewnętrznych istotnych dla rozwoju tego sektora gospodarki;*
- luka empiryczna (...) *wynikająca z braku aktualnych i kompleksowych danych dotyczących czynników determinujących rozwój przedsiębiorstw społecznych w Polsce oraz szczegółowych analiz dotyczących sektora przedsiębiorstw społecznych;*
- luka praktyczna, a mianowicie (...) *brak skutecznych praktyk i narzędzi wspierających rozwój przedsiębiorstw społecznych w Polsce wynika z niedoboru innowacyjnych modeli biznesowych, programów wsparcia i szkoleń, które uwzględniałyby specyficzne potrzeby oraz wyzwania przedsiębiorstw społecznych w Polsce.*

Autorka rozprawy, podejmując się próby wypełnienia luk badawczych, sformułowała problemy badawcze wyrażone w postaci pytań (s. 7 i s. 173):

1. *Jakie są motywy rozpoczynania działalności gospodarczej w formie przedsiębiorstwa społecznego w Polsce?*
2. *Jakie są stymulatory (wewnętrzne i zewnętrzne) kształtujące rozwój przedsiębiorstw społecznych w Polsce?*
3. *Jakie są bariery (wewnętrzne i zewnętrzne) rozwoju przedsiębiorstw społecznych w Polsce?*
4. *Jakie znaczenie dla rozwoju przedsiębiorstw społecznych w Polsce ma wsparcie publiczne (systemowe i finansowe)?*
5. *Z jakich form wsparcia publicznego korzystają przedsiębiorstwa społeczne w Polsce?*

co w mojej opinii jest poprawne i zgodne ze sztuką badacza.

Za główny cel badawczy pracy doktorskiej Autorka przyjęła (s. 7 i s. 173): „(...) *identyfikację i charakterystykę determinantów kształtujących rozwój przedsiębiorstw społecznych w Polsce (...).* Takie ujęcie celu badawczego pracy, w mojej ocenie, jest poprawne i jest przedsięwzięciem ambitnym, ponadto stwarza liczne wyzwania teoretyczne i badawcze. Dodatkowo wyodrębniono cele szczegółowe (s. 7-8 i s. 173), które praktycznie odzwierciedlają cele teoriopoznawcze, empiryczne, metodyczne oraz aplikacyjne, które jednak powinny w większym stopniu korespondować z pytaniami badawczymi. Niemniej jednak, mgr Bożena Małgorzata Czerkawska zrealizowała zamierzone cele oraz wskazała odpowiedzi na postawione pytania badawcze w podsumowaniu rozprawy doktorskiej.

Wyodrębniona luka badawcza, postawione pytania badawcze oraz przyjęte cele, zarówno główny, jak i szczegółowe, pozwoliły Autorce rozprawy postawić hipotezę główną, która brzmi: *Rozwój przedsiębiorstw społecznych w Polsce jest kształtowany przez determinanty wewnętrzne oraz zewnętrzne zarówno pozytywne, jak i negatywne* (s. 8 i s. 174), która, w mojej opinii, jest właściwa i poprawnie skonstruowana. Dopelnieniem hipotezy głównej są trzy hipotezy szczegółowe (s. 8 i s. 174):

H1: Istnieje związek pomiędzy motywami rozpoczynania działalności gospodarczej w formie przedsiębiorstwa społecznego a poziomem jego przewagi konkurencyjnej.

H2: Stymulatory wewnętrzne i zewnętrzne rozwoju przedsiębiorstwa społecznego przyczyniają się do wzrostu poziomu jego przewagi konkurencyjnej.

H3: Bariery wewnętrzne i zewnętrzne rozwoju przedsiębiorstwa społecznego ograniczają poziom jego przewagi konkurencyjnej.

Przy czym, budowa hipotezy H2, w mojej opinii, wymaga rozdzielenia na stymulatory wewnętrzne dla rozwoju oraz stymulatory zewnętrzne dla rozwoju przedsiębiorstwa społecznego. Analogiczne poczynania wydają się właściwe w przypadku budowy hipotezy H3, która łączy bariery wewnętrzne i zewnętrzne dla rozwoju badanych przedsiębiorstw. Powyższe zabiegi ułatwiły by Autorce precyzyjnie potwierdzić lub nie, zbudowane w ten sposób hipotezy, tym bardziej iż w narzędziu badawczym te obszary są rozróżnione. Tak więc, powinno się zweryfikować osobno stymulatory wewnętrzne, stymulatory zewnętrzne oraz bariery wewnętrzne i bariery zewnętrzne dla rozwoju przedsiębiorstw społecznych. Ponadto, warto było również doprecyzować sposób formułowania hipotez, jak i wskazać sposób wyprowadzania ich na bazie wybranej literatury przedmiotu.

Podjęte dla realizacji celów rozprawy doktorskiej postępowanie badawcze zostało rozłożone na trzy etapy. W pierwszym etapie przeprowadzono analizę literatury obejmującej zakres tematyczny pracy, w drugim etapie skupiono się na doborze metod i narzędzi badawczych oraz przeprowadzono badania pilotażowe i właściwe, w tym badania ilościowe oraz badania jakościowe. Z kolei w trzecim etapie przeprowadzono analizę danych zgromadzonych podczas badań wykorzystując metody statystyczne, w przypadku badań ilościowych. Przedstawione, opisane i zrealizowane postępowanie badawcze oceniam jednoznacznie pozytywnie.

Wybór metod badawczych jest konsekwencją wyłonionego problemu badawczego, sformułowanych hipotez i wyznaczonych celów. Oceniam pozytywnie celowość wyboru metod badawczych, który jest uzasadniony. W przypadku badań ilościowych Autorka wykorzystwała technikę CAWI, która polega na zbieraniu informacji od respondentów poprzez samodzielne wypełnienie kwestionariusza ankiety w formie elektronicznej, co jest w przypadku tak wielu ankiet bardzo właściwe. Na szczególną uwagę zasługuje również, w mojej opinii, chęć dotarcia Autorki rozprawy, do wszystkich przedsiębiorstw społecznych, których według Departamentu Ekonomii Społecznej MRiPS na dzień 18.11.2022 r., było 2 147 podmiotów. Były to bardzo ambitne plany, niestety jednak zwrotność ankiety była niska i wyniosła zaledwie 8,057%. Mimo to można uznać, iż

podjęta próba wymagała wiele czasu i poświęcenia, co zasługuje na uznanie. W przypadku badań jakościowych Autorka zdecydowała się na indywidualne wywiady pogłębione z przedstawicielami przedsiębiorstw społecznych, którzy na taką aktywność się zgodzili podczas badania ilościowego. Niestety Autorka nie wskazuje nam, czy zgodziło się na to badanie jedynie siedmiu przedsiębiorców społecznych, czy też była to większa liczba podlegając kolejnej weryfikacji. Jednoznacznie pozytywnie oceniam dobór narzędzi, które Autorka skonstruowała samodzielnie na podstawie przeglądu literatury, badań pilotażowych, a następnie badań właściwych (dla badania jakościowego). Zarówno merytoryczna zawartość pytań, jak i struktura kwestionariusza ankiety (s. Załącznik 1, s. 347) oraz scenariusza wywiadu pogłębionego (Załącznik 2, s. 353), w mojej opinii, są właściwe i dobrze dostosowane do postawionych przez Autorkę hipotez, z dobrze dobraną skalą. Prezentowane postępowanie badawcze dostarczyło istotnego materiału badawczego, poszerzającego dotychczasową wiedzę w przedmiotowym zakresie.

Zaprezentowany w rozprawie doktorskiej przegląd literatury na temat determinant rozwoju przedsiębiorstw społecznych jest właściwy. Bibliografia (s. 326-342) liczy 176 pozycji zarówno polskich, jak i zagranicznych. Tak więc, dobór pozycji cytowanych w recenzowanej rozprawie doktorskiej jest adekwatny dla przyjętego celu rozprawy oraz pokazuje zgodność z tytułem i daje Autorce możliwość pogłębionych rozważań w analizowanym temacie. Dokonany przegląd wybranej literatury dotyczącej determinant rozwoju przedsiębiorstw społecznych przedstawiony w części teoretycznej rozprawy potwierdza, że mgr Bożena Małgorzata Czerkawska posiada ogólną wiedzę teoretyczną w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

4. Konstrukcja pracy i ocena treści merytorycznej zawartej w rozprawie doktorskiej

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska jest obszerna, gdyż liczy łącznie aż 360 stron. Tytuł rozprawy jednoznacznie określa ramy przedmiotowe rozważań – sformułowano go prawidłowo. Praca doktorska mgr Bożeny Małgorzaty Czerkawskiej składa się z pięciu rozdziałów oraz wszystkich formalnie wymaganych elementów składowych rozpraw naukowych, tj. wstępu, podsumowania, bibliografii, spisów: tabel, rysunków, dwóch załączników i abstraktu w języku angielskim. W rozprawie wyróżnić można część teoretyczną przygotowaną na podstawie wybranej literatury tematu oraz część empiryczną poprzedzoną metodyką badawczą i wskazującą wyniki badań własnych Autorki oraz wnioski i rekomendacje. Dwa pierwsze rozdziały są teoretyczne, tj. rozdział 1 oraz rozdział 2, w których Autorka przechodzi stopniowo od rozważań ogólnych do szczegółowych, kolejne stanowią część empiryczną, tj. rozdział 3, rozdział 4 oraz rozdział 5.

W rozdziale pierwszym zatytułowanym: „Przedsiębiorstwa społeczne – ustalenia literaturowe” zaprezentowano, w pierwszej kolejności, przegląd definicji i genezę przedsiębiorczości, opisano istotę przedsiębiorczości, w tym charakterystykę i determinanty zachowań przedsiębiorczych. Przedstawiono również istotę przedsiębiorstw społecznych uwzględniając przegląd definicji krajowych, jak i definicji krajów Unii Europejskiej. Następnie przedstawiono uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw społecznych prezentując stymulatory i bariery rozwoju na podstawie przeglądu literatury krajowej i międzynarodowej. Kolejno przedstawiono wewnętrzne i zewnętrzne motywy rozpoczęcia działalności w formie przedsiębiorstwa społecznego oraz modele biznesowe przedsiębiorstw społecznych, które szczegółowo opisano. Rozdział pierwszy liczy 89 stron.

W rozdziale drugim pod tytułem: „Przedsiębiorstwa społeczne w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej”, w pierwszej kolejności scharakteryzowano ekosystem przedsiębiorstw społecznych – definiując go na tle krajów Unii Europejskiej. Następnie zaprezentowano wraz z ich opisem formy prawne przedsiębiorstw społecznych w Polsce i Unii Europejskiej. Kolejno opisane zostały instrumenty wsparcia systemowego oraz finansowego dostępne dla podmiotów ekonomii społecznej, jak również cele krajowe realizacji planu UE dla państw członkowskich. Rozdział drugi liczy 71 stron. W mojej opinii, formy prawne przedsiębiorstw społeczny powinny zostać ukazane w pierwszym rozdziale przy istocie przedsiębiorstw społecznych. Ponadto, Autorka powinna przywiązywać większą uwagę do struktury pracy pod względem jej objętości, czyli rozdziału pierwszy i drugi, w mojej opinii, powinny mieć przybliżoną liczbę stron.

W rozdziale trzecim pod tytułem: „Metodyka badań własnych” przedstawiono wyłonione, na podstawie przeglądu literatury i obserwacji własnych Autorki, luki badawcze, w tym pokazano lukę teoretyczną, empiryczną oraz praktyczną, następnie opisany został problem badawczy w postaci pięciu pytań badawczych. W tej część rozdziału przedstawiono główny cel rozprawy doktorskiej oraz pięć celów szczegółowych, jak również główną hipotezę badawczą i trzy hipotezy szczegółowe. Następnie zaprezentowano procedurę badawczą, która podzielona została na trzy etapy. W tym miejscu opisano m.in. dobór metod i narzędzi badawczych, scharakteryzowano narzędzia badawcze, tj. kwestionariusz ankiety wykorzystany w badaniu ilościowym oraz scenariusz wywiadu pogłębionego wykorzystany w badaniu jakościowym (Załącznik 1 i Załącznik 2). Następnie opisano wykorzystane metody badawcze, w tym projekt badania ilościowego i projekt badania jakościowego. Przy opisie procedury badawczej brakuje, w mojej opinii, przedziału czasowego, kiedy zostały przeprowadzone przez Autorkę rozprawy badania, zarówno ilościowe, jak i jakościowe. Dopelnieniem było by również wskazanie terminu przeprowadzenia badań pilotażowych. Rozdział trzeci liczy 19 stron.

W rozdziale czwartym zatytułowanym: „*Stymulatory i bariery kształtujące rozwój przedsiębiorstw społecznych w Polsce – badania ilościowe*”, w pierwszej kolejności scharakteryzowano badaną grupę przedsiębiorstw społecznych wykorzystując do tego odpowiednie tabele i rysunki (4.1), a następnie przedstawiono statystyki opisowe dla wyników badania ilościowego (4.2), w tym motywy rozpoczęcia działalności w formie przedsiębiorstwa społecznego, kierunki działań i poziom przewagi konkurencyjnej badanych przedsiębiorstw. Scharakteryzowano otoczenie badanych przedsiębiorstw i oceniono poszczególne czynniki stymulujące i ograniczające rozwój oraz przedstawiono formy wsparcia publicznego, z których korzystały przedsiębiorstwa społeczne biorące udział w badaniu. Kolejno przedstawiono zależności pomiędzy badanymi zmiennymi dla badań ilościowych (4.3) oraz pokazano proces testowania sformułowanych hipotez badawczych (4.4). Zebrane przez Autorkę dane oraz dokonana analiza pozwoliła na potwierdzenie wszystkich sformułowanych hipotez badawczych (H1; H2; H3). Wnioski z badań ilościowych oraz rekomendacje (4.5), Autorka rozprawy, zaprezentowała w ośmiu obszarach, tj. motywy rozpoczynania działalności w formie przedsiębiorstwa społecznego, koncentracja przedsiębiorstw społecznych na poszczególnych kierunkach działań, przewaga konkurencyjna przedsiębiorstw społecznych, otoczenie przedsiębiorstw społecznych, postrzeganie przez społeczeństwo/otoczenie przedsiębiorstw społecznych, stymulatory rozwoju przedsiębiorstw społecznych, bariery ograniczające rozwój przedsiębiorstw społecznych, wsparcie publiczne przedsiębiorstw społecznych. Rozdział czwarty liczy 86 stron.

W rozdziale piątym pod tytułem: „*Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw społecznych w Polsce – badania jakościowe*” pokazano dość krótką charakterystykę badanych przedsiębiorstw społecznych biorących udział w badaniu jakościowym, a następnie przedstawiono opis siedmiu (A-G) przypadków przedsiębiorstw społecznych. Opis dokonano na podstawie samodzielnie przygotowanego narzędzia badawczego jakim był scenariusz wywiadu pogłębionego. Rozdział kończy syntetyczna analiza wyników badania jakościowego raz wnioski z badań jakościowych oraz rekomendacje przedstawione również, jak w przypadku badania ilościowego, dla ośmiu obszarów. Rozdział piąty liczy 38 stron.

W mojej opinii, w części empirycznej rozprawy doktorskiej mgr Bożena Małgorzata Czerkawska opisując metodykę badawczą, w tym m.in. procedury i metody, następnie przeprowadzając przez proces analizy danych, weryfikacji postawionych hipotez badawczych oraz wnioskowanie udowodniła, że posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej odpowiednie dla osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora w naukach o zarządzaniu i jakości.

We wstępie Autorska sprawnie nawiązuje do podjętego tematu rozprawy, uzasadniając jego podjęcie, następnie wskazuje luki badawcze, problem badawczy, cele: główny i szczegółowe, jaki i hipotezy. Kolejno charakteryzuje rozdziały pracy doktorskiej. Taka struktura wstępu czy wprowadzenia, w mojej opinii, jest prawidłowa.

Ostatnią częścią rozprawy jest podsumowanie, w którym Autorka dość sprawnie i syntetycznie dokonuje zestawienia najważniejszych wniosków wskazując realizację celów rozprawy. Ponadto, w tej części pracy można odnaleźć odpowiedzi na postawione pytania badawcze. Zaletą podsumowania, w mojej opinii, jest wskazanie przez Autorkę ograniczeń badawczych, co bez wątplenia świadczy o dojrzałości naukowej mgr Bożeny Małgorzaty Czerkawskiej.

Reasumując, mimo drobnych uwag, całość recenzowanej rozprawy doktorskiej ma logiczny układ, a podział treści jest zasadniczo właściwy. Ponadto układ pracy jest zgodny z zakresem problemowym i oparty na porządku: teoria-metoda-empiria, co spełnia w tym zakresie przyjęte, w ramach dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, standardy. Rozprawa doktorska, w mojej opinii, stanowi oryginalne rozwiązanie postawionego problemu badawczego i pozwala na wskazanie rekomendacji dla przedsiębiorstw społecznych w Polsce w celu ich rozwoju.

5. Ocena strony formalnej i zagadnień terminologicznych rozprawy doktorskiej

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska mgr Bożeny Małgorzaty Czerkawskiej przygotowana została starannie zarówno pod kątem merytorycznym, jak i technicznym. Częściowo wzbogacona została rysunkami, tabelami i wykresami, które wpływają na jej przejrzystość i jasność wywodów. Praca napisana została poprawnym naukowo oraz stylistycznie językiem, choć nie uniknięto drobnych potknięć literowych czy interpunkcyjnych, co jest normalne w przypadku tak obszernych prac i nie wpływa na jej jakość. Tak więc, można wskazać, że warstwa językowa stanowi niewątpliwie walor recenzowanej rozprawy doktorskiej. Ponadto, Autorka sprawnie prowadzi wywód w całej pracy, przeprowadzając czytelnika przez odpowiedni przegląd literatury, proces badawczy, proces analityczny i wnioski, aż do rekomendacji, co niewątpliwie pozytywnie wpływa na odbiór całości.

6. Konkluzja i wniosek końcowy

Mając na uwadze wszystkie walory rozprawy doktorskiej mgr Bożeny Małgorzaty Czerkawskiej pt. „*Determinanty rozwoju przedsiębiorstw społecznych w Polsce*”, napisanej pod opieką naukową dr hab. Renaty Lisowskiej, prof. UŁ, mogę jednoznacznie stwierdzić, że spełnia ona ustawowe wymagania dotyczące rozpraw doktorskich zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. Doktorantka opanowała wiedzę z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości, uporządkowała i scharakteryzowała dotychczasowy dorobek naukowy w zakresie determinant rozwoju przedsiębiorstw społecznych, jak również przeprowadziła i omówiła wyniki przyjętego postępowania badawczego. Treść rozprawy wskazuje, że Autorka posiada zdolność

obserwacji zjawisk i trafność analizy, co pozytywnie rokuje w zakresie przyszłych projektów badawczych. Zatem, z pełnym przekonaniem rekomenduję Wysokiej Komisji Uniwersytetu Łódzkiego ds. stopni naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości o przyjęcie niniejszej rozprawy doktorskiej oraz dopuszczenie magister Bożeny Małgorzaty Czerkawskiej do publicznej obrony.

Anna Lewandowska